

Leven

INTERVIEW WEBDESIGNER IRIT ROSEN

Hoe beleefde opa zijn kindertijd? Wat bezielde oma? Ouderen kunnen nu hun biografie uitgeven bij webdesigner Irit Rosen. Leuk voor later.

Door **Nina Schuyffel**

Boekje open

Irit Rosen (52) is ervan overtuigd dat iedereen iets interessants te vertellen heeft. Op haar website mijnlevenalsverhaal.nl kunnen mensen eenvoudig hun autobiografie schrijven en voor kleine kring afdrukken, compleet met eigen foto's en tekeningen, een voorwoord en een zelfgemaakte omslag.

'Over de mensen van wie we houden, weten we eigenlijk betrekkelijk weinig', zegt Rosen tijdens een gesprek in haar woonkamer in Amsterdam-Oost. 'Op verjaardagen zijn er een paar leuke anekdotes die altijd weer worden verteld, maar daarna houdt het al gauw op. Zodra je gaat schrijven, kom je bij gedachten en gevoelens die je niet altijd paraat hebt. Alsof je op zolder een doos openmaakt en er allerlei herinneringen boven komen.'

Ze kwam op het idee van mijnlevenalsverhaal.nl toen een vriendin vertelde dat haar vader bezig was zijn biografie te schrijven. Hij bezocht plekken uit het verleden, kwam in contact met oude vrienden en genoot zichtbaar van het schrijfproces. Uiteindelijk liet de man een boekje drukken voor vrienden en familie.

Zijn dochter leerde hem op een andere manier kennen: ze las hoe hij in de oorlog vluchtelingen over de grens had geholpen, iets wat zij nooit eerder had gehoord. Ook beschreef hij tot in detail hoe de ontmoeting met zijn vrouw was verlopen. Rosen: 'Ik zag hoe waardevol het schrijven van een biografie voor iemand kan zijn en wat de omgeving eraan had. Daar wilde ik wat mee doen.'

Haar website werkt als volgt: in een vast format wordt de schrijver door verschillende thema's (opleiding, liefde en relaties, gezondheid) en levensfasen (jeugd, tienerjaren, volwassen) geleid, daarbij geholpen door oefeningen en vragen om het schrijfproces op gang te brengen. Foto's kunnen vrij eenvoudig worden toegevoegd en op elk moment kan in een pdf worden gekeken hoe het boek eruit komt te zien. Dan komt het ontwerpen van de kaft en kan de auteur het resultaat afdrukken in het gewenste aantal exemplaren. De kosten voor dit alles: 67,50 euro, inclusief één

🌟 HOE SCHRIJF JE EEN BIOGRAFIE? 11 TIPS VAN IRIT ROSEN:

- 1 **Verzamel alles wat je inspiratie kan geven. Dagboeken, documenten, fotoalbums, brieven.**
- 2 **Bedenk: Waarom wil je je levensverhaal schrijven? Als nalatenschap, voor zelfreflectie of om herinneringen op te halen?**
- 3 **Bedenk ook: Voor wie is het boek bestemd? Wat weten je lezers nog niet? Wat zouden ze leuk vinden om te lezen?**
- 4 **Bedenk: Wil je een chronologische indeling (vanaf je geboorte) of een indeling in onderwerpen (bijvoorbeeld de liefdes van je leven)? Een combinatie kan ook.**
- 5 **Wacht niet op inspiratie. Kies een periode of onderwerp en begin gewoon met schrijven, dan komt de rest vanzelf. Je kunt altijd nog verbeteringen aanbrengen.**
- 6 **Beschrijf niet alleen de feitelijke gebeurtenissen maar ook: Wat zag je? Wat rook je? Wat proefde je? Wat hoorde je? Wat voelde je?**
- 7 **Bij grote gebeurtenissen is belangrijk: Hoe ging ik met de situatie om? Hoe kijk ik erop terug?**
- 8 **Schrijf in eigen stijl. Het is leuk als de lezers je taalgebruik herkennen.**
- 9 **Vul witte vlekken op door te praten met je familie en vrienden. Ook een bezoek aan belangrijke plekken uit je verleden kan stimuleren.**
- 10 **Leg de lat niet te hoog. Je schrijft het voor je eigen kring en niet voor de Nobelprijs.**
- 11 **Koppel als het kan je verhaal aan historische gebeurtenissen.**

boek, en 29 euro voor elk volgend exemplaar.

'Het moet vooral gebruiksvriendelijk en betaalbaar zijn', zegt Rosen. De drempel om een biografie te schrijven, is volgens haar te hoog. Zo bieden cursussen en zelfhulpboeken als *Hoe schrijf ik mijn biografie?* hulp bij het schrijven, maar is de auteur voor het drukken afhankelijk van derden. Iemand kan een biograaf in de arm nemen, die op basis van afgenomen interviews, foto's en aantekeningen de gehele productie van het boek verzorgt, maar de kosten hiervoor lopen al snel op tot een paar duizend euro.

Hoewel de website zich richt op actieve zestigplussers die nog niet van plan zijn achter de geraniums te gaan zitten, maken ook jongeren gebruik van mijnlevenalsverhaal.nl. Een dertiger die zijn baan kwijtraakt en niet weet wat hij wil, een jonge moeder wiens beste vriendin op sterven ligt: het zijn voorbeelden van mensen die op bepaalde momenten hun gevoelens van zich af willen schrijven. En waar dagelijkse belevenissen tegenwoordig massaal via sociale media en blogs worden gedeeld, zijn dit gedachten die niet de hele wereld hoeft te lezen.

Rosen: 'Een boek is persoonlijker en minder fragmentarisch dan een blog. Bovendien is het tastbaar en kun je het in de kast zetten of cadeau geven. Vergelijk het met foto's: je geniet er meer van als ze netjes in een fotoalbum zijn gezet, dan wanneer ze in grote aantallen kriskras door elkaar op je computer staan.'

Een nadeel is dat redactionele begeleiding ontbreekt. Schrijvers kunnen dat tegen extra betaling wel aanvragen, maar zijn in principe verantwoordelijk voor hun eigen tekst. Hierdoor komen boeken niet altijd onder spel fouten en een hoog en-toen-en-toen-gelalte uit. Maar zolang je voor vrienden en familie schrijft, geeft dat niet, vindt Rosen. 'Die herkennen iemand juist aan zijn rare grapjes of aparte manier van praten. Ik raad schrijvers dan ook aan altijd bij hun eigen stijl te blijven en niet het beste boek van de wereld te willen maken. Niet iedereen schrijft nou eenmaal wereldliteratuur.'

Eigen beheer

Wie een groter publiek wil bereiken, kan een manuscript onderbrengen bij uitgeverijen als Free Musketeers en Boekscout. Boekhandels kunnen er dan voor kiezen het wel of niet te bestellen. Uitgeven in eigen beheer kan ook: de kosten hiervoor variëren – afhankelijk van formaat, aantal pagina's en materiaal – van 200 tot een paar duizend euro. Een ander initiatief is Ten Pages. Auteurs plaatsen hier tien pagina's van hun manuscript, waar bezoekers van de website aandelen in kunnen kopen. Bij genoeg aandeelhouders levert Ten Pages het manuscript aan bij een uitgeverij.

ALBERT ('AB', 74) EN RITA VONKEMAN (69) BOEK: ONDERWEG

Ab: 'Ik besloot mijn biografie te schrijven omdat mijn zoon mij beter wilde leren kennen. Hij was benieuwd hoe ik tot bepaalde keuzen in mijn leven was gekomen.'

Rita: 'Ik heb geen nieuwe dingen gehoord. Nee zeg, we zijn al 47 jaar getrouwd. Maar door het schrijven zijn er wel weer wat dingen opgefrist. Voor mijn man was het soms best confronterend: herinneringen die uit je geheugen zijn verdwenen, komen weer bovendrijven en dat is niet altijd even leuk.'

Ab: 'Op 6-jarige leeftijd kreeg ik tbc en moest ik voor de behandeling naar Zwitserland. Ik werd alleen op de trein gezet, mijn moeder zag ik pas na een half jaar terug. Tijdens het schrijven ontdekte ik dat deze periode bepalend is geweest voor de rest van mijn leven. Ik ben er zelfstandig door geworden en heb geleerd voor mezelf op te komen.'

Rita: 'En je bent een beetje een einzelgänger, dat heeft daar waarschijnlijk ook mee te maken. Ik overweeg nu ook om een boek te schrijven. Het lijkt me waardevol om naast de visie van mijn man mijn eigen verhaal te vertellen.'

NICO SJERPS (61) FRAGMENTEN UIT EEN LEVEN - HERINNERINGEN VAN MARIE JACOBIA WESTRATE

Schreef een biografie over Marie Jacoba Westrate (94)

'De Vrijwilligers Centrale Amsterdam bracht mij in contact met Marie Jacoba Westrate. Mij was verteld dat deze mevrouw interessante dingen kon vertellen over de oorlog en de watersnoodramp, twee gebeurtenissen in een tijd waar wij vrijwel niets meer van weten. Al snel bleek dat haar geheugen niet zo goed was, waardoor het geheel onvolledig en een beetje fragmentarisch werd. Toch besloot ik door te gaan. Met foto's van haar vroegere lagere school, de kerk en de straat waarin ze woonde, probeerde ik haar meer te laten herinneren. Ze was ontzettend blij dat er iemand op bezoek kwam om met haar te praten en genoot zichtbaar van onze gesprekken. Ik ben loopbaancoach en weet dat het schrijven van een biografie bevrijdend kan werken. Door terug te kijken op je leven en te proberen bepaalde ervaringen te verwoorden, ontwikkel je meer zelfkennis en inzicht in hoe je je leven verder wilt leiden.'

HENNY VAN IJPEREN (77) BOEK: KIND IN DE OORLOG

'Ik was 4 toen de oorlog uitbrak en weet daar nog veel van. Vorig jaar besloot ik het voor mijn kinderen allemaal eens op te schrijven. Terwijl ik schreef, hoorde ik buiten de vliegtuigen overkomen en de voortdurende knallen van het schieten. Ik hoorde het gestamp van de laarzen, die harde stem op de radio en mijn moeder die zei: 'Hoor, ze schieten terug.' Ik heb niet in een kamp gezeten of zoiets heftigs en ik was natuurlijk erg jong. Toch heeft de oorlog een enorme impact op me gehad. De angst die ik als kind voelde, voel ik nu soms nog. Door het boek kwam ik erachter dat die vijf jaar me op een bepaalde manier hebben gevormd. Ik zat altijd maar op schoot te luisteren naar alle verhalen, zonder dat ik er veel van snapte. Nu nog steeds wil ik alles lezen over de oorlog, omdat ik wil begrijpen wat er is gebeurd. Met mijn boek heb ik niet alleen mijn kinderen een mooi cadeau gegeven, maar ook een nare periode uit mijn leven een plaats kunnen geven.'